

ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ЦЕНТР ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СПРАВАМИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з освітньо-наукової роботи

Викторія ГОРАЧУК

18 липня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПОВЕДІНКОВІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я»

Освітній рівень	Другий (магістерський) (назва рівня вищої освіти)
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва галузі знань)
Спеціальність	229 «Громадське здоров'я» (шифр і назва спеціальності)
Освітня програма	Освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» (назва освітньої програми)

Схвалено Освітньо-методичною радою ДНУ «ЦІТОЗ» ДУС

18 липня 2024 р. (протокол № 7)

Київ 2024

Розробники програми	<p>Горачук Вікторія Валентинівна, доктор медичних наук 14.02.03 – соціальна медицина, професор, заступник директора з освітньо-наукової роботи, головний науковий співробітник наукового відділу організації медичної допомоги (голова групи розробників).</p> <p>Кондратюк Наталія Юріївна, кандидат медичних наук 14.02.03 – соціальна медицина, доцент, завідувач наукового відділу організації медичної допомоги</p> <p>Пилипенко Наталя Георгіївна, кандидат психологічних наук 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія. Науковий співробітник (психологія) наукового відділу організації медичної допомоги.</p>
----------------------------	--

Анотація курсу:

Інтерес до проблеми здоров'я та здорового способу життя у сучасному суспільстві є цілком закономірним, оскільки здоров'я виступає необхідною умовою активної і повноцінної життєдіяльності людини.

Негативні зміни і порушення стану здоров'я людини призводять до небажаних наслідків і позначаються на її звичному способі життя, суттєво погіршують якість життя, зумовлюють можливу втрату професійної дієздатності, змушують корегувати плани на майбутнє.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Поведінкові аспекти здоров'я» є оволодіння необхідними знаннями з опанування методів оцінки рівня та характеристик здоров'язберігаючої поведінки та набуття знань і практичних вмінь та навичок щодо застосування принципів, методів та технік розвитку здоров'язберігаючої компетентності.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Вид заняття / підсумкового контролю	Кількість годин
90 годин / 3 кредити ECTS	
Лекції	6
Практичні заняття	24
Самостійна робота	60
Заключна атестація (дифзалік)	

Політика навчальної дисципліни

Політика щодо дотримання норм етики та деонтології, а також принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти:

- дотримання принципів толерантності, доброзичливості та виваженості у спілкуванні зі здобувачами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;

- дотримання позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології у навчальних ситуаціях;

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо відвідування та відпрацювання пропущених занять здобувачами вищої освіти:

- присутність здобувачів на всіх лекційних та практичних заняттях, а також, підсумковому контролі є обов'язковим (окрім випадків з поважних причин).

- відпрацювання пропущених здобувачами занять відбувається згідно з графіком відпрацювання, а також консультацій викладачів.

До програмних компетентностей за освітньо-професійною програмою спеціальності «Громадське здоров'я», формування яких забезпечуються при навчанні дисципліни «Поведінкові аспекти здоров'я» належать:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або дійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- здатність спілкуватися іноземною мовою.
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- здатність працювати в міжнародному контексті.
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

- здатність визначати поняття: фізичне здоров'я, соціальне здоров'я, психічне здоров'я
- здатність оцінювати рівень якості життя пацієнта
- здатність визначати поняття здорового способу життя та його складові.

- здатність оцінювати психологічні фактори здоров'я людини
- здатність визначати поняття здоров'язберігаючої поведінки
- здатність визначати основні чинники, що визначають здоров'язберігаючу поведінку людини.
- здатність визначати основні чинники здоров'язберігаючого способу життя.
- здатність розробляти методи підвищення здоров'язбережної компетентності
- здатність аналізувати сучасні уявлення людини про своє місце у світі як елемент способу життя і здоров'язберігаючої поведінки.
- здатність оцінювати рівень стресу та особливостей його подолання на здоров'я людини
- здатність розробляти методи формування навичок подолання й управління стресом

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Поведінкові аспекти здоров'я» здобувачі вищої освіти:

в рамках компетенції «Знання» повинні знати:

- сутність понять фізичне здоров'я, соціальне здоров'я, психічне здоров'я
- поняття про якість життя в контексті проблеми здоров'я
- поняття здорового способу життя та його складові.
- основні чинники, що визначають рівень здоров'я (біологія, поведінка, навколишнє середовище, медична допомога).
- поняття здоров'язберігаючої поведінки.
- основні чинники здоров'язберігаючого способу життя.
- основні риси індивідуальності осіб зі здоров'язберігаючою поведінкою
- здоров'язбережна компетентність
- навички, що сприяють фізичному здоров'ю
- життєві навички, що сприяють соціальному здоров'ю
- життєві навички, що сприяють духовному та психічному здоров'ю
- стрес і його різновиди
- особливості поведінкових реакцій людини в ситуації стресу

в рамках компетенції «Уміння» повинні вміти:

- здатність оцінювати рівень якості життя пацієнта з точки зору фізичного здоров'я, соціального здоров'я, психічного здоров'я
- володіти теоретичними знаннями стосовно психологічних факторів здоров'я людини, чинників здоров'язберігаючої поведінки.
- володіти здатністю розробляти методи підвищення здоров'язбережної компетентності
- володіти техніками оцінки рівня стресу та визначати рівень його наслідків на здоров'я людини

- володіти здатністю розробляти методи формування навичок подолання й управління стресом

в рамках компетенції «Комунікація» повинні:

- організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті в розрізі поведінкових аспектів здоров'я ;
- спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами в межах понятійного апарату курсу «Поведінкові аспекти здоров'я»;
- демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач громадського здоров'я.

в рамках компетенції «Автономність і відповідальність» повинні:

- уживати заходи із упровадження сучасних форм і методів підвищення здоров'язбережної компетентності;
- застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та ефективності застосування підходів до розвитку здоров'язбережної поведінки.

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і постреквізити):

- пререквізити: основи громадського здоров'я; основи економічних знань; економіка громадського здоров'я; промоція здоров'я, соціально-економічні детермінанти здоров'я, соціологія;
- кореквізити: політика та етика в громадському здоров'ї, міжсекторальні стратегії, системи охорони здоров'я, право в громадському здоров'ї, здоров'я і благополуччя населення.
- постреквізити: успішне засвоєння інших навчальних дисциплін освітньо-професійної програми, зокрема розробка і управління проектами (аналітичні моделі прийняття рішень), а також опанування відповідних компетентностей та досягнення програмних результатів навчання, формуючи у здобувачів цілісне уявлення про управління людським потенціалом, менеджмент та лідерство в громадському здоров'ї.

Програмні результати навчання:

Оцінювати основні демографічні та епідеміологічні показники, значення і тенденції зміни основних детермінант, що чинять вплив на здоров'я у розрізі різних груп населення в Україні, Європейському регіоні та світі, застосовувати основні поняття та концепції епідеміології та статистики при плануванні, проведенні та інтерпретації результатів досліджень.

Визначати пріоритети та оцінювати потреби сфери громадського здоров'я, пропонувати науково обґрунтовані заходи та розробляти відповідні висновки та стратегії, які спрямовані на покращення галузі охорони здоров'я.

Організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу.

Формулювати висновки, розробляти прогнози та проводити аналіз впливу детермінант на здоров'я населення (соціальні, економічні, індивідуальні, навколишнього середовища), визначати потреби різних груп населення щодо здоров'я, базуючись на інформації отриманій із систем епідеміологічного нагляду.

Визначати та застосовувати доцільні заходи і методи попередження і контролю фізичних, хімічних, біологічних, радіаційних та ядерних загроз для здоров'я і безпеки населення.

Оцінювати ризики та планувати відповідні дії у випадках надзвичайних ситуацій в сфері громадського здоров'я.

Ідентифікувати, аналізувати ризики, пов'язані з впливом на здоров'я населення детермінант навколишнього середовища (фізичних, радіаційних, хімічних, біологічних та виробничих) та організовувати відповідні заходи, спрямовані на захист здоров'я населення.

Оцінювати вплив соціальних детермінант та основних індивідуальних детермінант здоров'я, розробляти відповідні заходи з метою збереження та зміцнення здоров'я населення.

Розробляти заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань та сприяти їх реалізації на практиці.

Розробляти та впроваджувати стратегії, політики та окремі заходи у сфері промоції здоров'я, здійснювати ефективну комунікацію у сфері громадського здоров'я з використанням різних каналів та технік комунікації.

Розробляти та впроваджувати системи моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, профілактичних та діагностичних або скринінгових програм та політик в громадському здоров'ї.

Здійснювати аналіз ефективності розроблених процедур, інтервенцій, стратегій та політик в сфері громадського здоров'я.

Розробляти та впроваджувати, засновані на доказах стратегії, політики та інтервенції громадського здоров'я із залученням зацікавлених сторін на основі міжсекторального підходу.

Розширювати розуміння засад сфери громадського здоров'я у закладах освіти різного рівня та реалізовувати заходи спрямовані на розвиток кадрового потенціалу.

Здійснювати наставництво та сприяти безперервному професійному розвитку фахівців з громадського здоров'я.

Виконувати управлінські функції та організовувати надання якісних послуг у сфері громадського здоров'я.

Здійснювати адвокацію, комунікацію та соціальну мобілізацію у сфері громадського здоров'я, підтримувати лідерство та залучати і посилювати спільноти з метою збереження і зміцнення здоров'я населення.

Критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у сфері громадського здоров'я, аналізувати інформацію, здійснювати дослідження, формулювати за його результатами висновки та рекомендації щодо їх впровадження.

Визначати та аргументувати перспективні напрями власної наукової роботи.

Презентувати результати власних досліджень у формі доповідей, презентацій та наукових публікацій державною та англійською мовами.

Структура навчальної дисципліни

№ пп	Назва модулів	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Разом
1	2	3	4	5	6	7
1	Поняття «здоров'я»	2				2
2	Сутність здоров'я, як комплексна філософська, соціальна, економічна, біологічна категорія.		2		2	4
3	Фізичне здоров'я				2	2
4	Соціальне здоров'я				2	2
5	Психічне здоров'я	2			4	6
6	Поняття про якість життя в контексті проблеми здоров'я		2		2	4
7	Поняття здорового способу життя та його складові			2		2
8	Основні чинники, що визначають рівень здоров'я (біологія, поведінка, навколишнє середовище, медична допомога)				2	2
9	Психологічні фактори здоров'я людини				2	2
10	Поведінка людини, як чинник, що впливає на її здоров'я				2	2
11	Основні чинники, що визначають поведінку людини.		2			2
12	Роль самоконтролю у забезпеченні здоров'я людини				2	2
13	Способи поведінки, які визначають здоров'я та довголіття			2	2	4
14	Поняття здоров'язберігаючої поведінки			2	2	4
15	Основні чинники здоров'язберігаючого способу життя			2	2	4
16	Взаємозв'язок між особистісними особливостями та здоров'язберігаючою поведінкою			2	2	4
17	Основні риси індивідуальності осіб зі			2		2

№ пп	Назва модулів	Лекції	Семинарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Разом
1	2	3	4	5	6	7
	здоров'язберігаючою поведінкою					
18	Особливості копінг-поведінки у осіб зі здоров'язберігаючою поведінкою		2		2	4
19	Уявлення людини про своє місце у світі як елемент способу життя і здоров'язберігаючої поведінки.		2		2	4
20	Здоров'язбережна компетентність				2	2
21	Складові здоров'язбережної компетентності				4	4
22	Навички, що сприяють фізичному здоров'ю				2	2
23	Життєві навички, що сприяють соціальному здоров'ю				2	2
24	Життєві навички, що сприяють духовному та психічному здоров'ю				4	4
25	Стрес, його подолання і здоров'я людини.		2		2	4
26	Стрес і його різновиди				2	2
27	Стресові події і психологічні реакції на стрес				4	4
28	Особливості поведінкових реакцій людини в ситуації стресу				2	2
29	Навички подолання й управління стресом	2			2	4
30	Дифзалік				2	
ВСЬОГО		6	12	12	60	90

Види навчальних занять: лекція, семінарське та практичне заняття, консультація.

Методи навчання: словесний, наочний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, дослідницький, інтерактивні. Будуть використані мультимедійні та лекції-бесіди, дискусії, доповіді здобувачів, моделювання проблемних ситуацій, вирішення ситуаційних та практичних завдань, індивідуальні творчі пошукові та аналітичні роботи, самостійна робота здобувачів вищої освіти з інформаційними джерелами.

Методи контролю: усний, письмовий, практичний, тестовий.

Форми підсумкового контролю: диференційний залік.

Засоби діагностики успішності навчання: ситуаційні, типові завдання, тести, індивідуальні завдання, презентації, завдання та питання для поточного та підсумкового контролю.

Мова навчання: українська.

Перелік питань до кінцевого контролю

1. Сутність здоров'я, як комплексна філософська, соціальна, економічна, біологічна категорія.
2. Фізичне здоров'я, соціальне здоров'я, психічне здоров'я
3. Поняття про якість життя в контексті проблеми здоров'я
4. Основні чинники, що визначають рівень здоров'я (біологія, поведінка, навколишнє середовище, медична допомога).
5. Поведінка людини, як чинник, що впливає на її здоров'я
6. Поняття здоров'язберігаючої поведінки.
7. Основні чинники здоров'язберігаючого способу життя.
8. Основні риси індивідуальності осіб зі здоров'язберігаючою поведінкою
9. Здоров'язбережна компетентність
10. Складові здоров'язбережної компетентності
11. Навички, що сприяють фізичному здоров'ю
12. Життєві навички, що сприяють соціальному здоров'ю
13. Життєві навички, що сприяють духовному та психічному здоров'ю
14. Стрес, його подолання і здоров'я людини.
15. Навички подолання й управління стресом

Оцінювання

Форми та методи контролю

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми, під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачем.

До підсумкового контрольного заняття (дифзаліку) допускаються здобувачі, які відвідали усі аудиторні заняття та набрали кількість балів, не меншу за мінімальну (70 балів).

Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали для дисципліни

Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS	Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS
4,97-5	120	3,97-4,0	95
4,93-4,96	119	3,93-3,96	94
4,89-4,92	118	3,89-3,92	93
4,85-4,88	117	3,85-3,88	92
4,81-4,84	116	3,81-3,84	91
4,77-4,8	115	3,77-3,80	90
4,73-4,76	114	3,73-3,76	89
4,69-4,72	113	3,69-3,72	88
4,65-4,68	112	3,65-3,68	87
4,61-4,64	111	3,61-3,64	86
4,57-4,6	110	3,57-3,60	85
4,53-4,56	109	3,53-3,56	84
4,49-4,52	108	3,49-3,52	83
4,45-4,48	107	3,45-3,48	82
4,41-4,44	106	3,41-3,44	81
4,37-4,4	105	3,37-3,40	80
4,33-4,36	104	3,33-3,36	79
4,29-4,32	103	3,29-3,32	78
4,25-4,28	102	3,25-3,28	77
4,21-4,24	101	3,21-3,24	76
4,17-4,20	100	3,17-3,20	75
4,13-4,16	99	3,13-3,16	74
4,09-4,12	98	3,09-3,12	73
4,05-4,08	97	3,05-3,08	72
4,01-4,04	96	3,01-3,04	71
		3,0	70

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач при складанні підсумкового контролю (дифзаліку), становить 80. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо аспірант набрав не менше 50 балів.

Оцінка за дисципліну визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність та балу за підсумковий контроль і відображається за 200-бальною шкалою. Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант – 200 балів (100%), мінімальна – 120 балів.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Бали з дисципліни конвертуються у традиційну п'ятибальну шкалу за абсолютними критеріями, як наведено у таблиці «Шкала оцінювання навчальної дисципліни».

Таблиця. Шкала оцінювання навчальної дисципліни

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за п'ятибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 120 до 149 балів	«3»
119 балів і нижче	«2» – незадовільно

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання визначаються за національною шкалою – «5», «4», «3», «2» та шкалою ECTS – A, B, C, D, E, FX, F.

Таблиця. Уніфіковані критерії оцінювання навчальних досягнень, знань та вмінь (відповідь на навчальній практиці)

5 (відмінно)	A	Виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпано точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності
4,5 (дуже добре)	B	Здобувач має ґрунтовні знання, вміє застосовувати їх на практиці, але може допустити деякі неточності, окремі помилки в формулюванні відповідей
4 (добре)	C	Виставляється за умови, коли здобувач знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематизовано, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках
3,5 (більш ніж задовільно)	D	Виставляється здобувачеві на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно
3 (задовільно)	E	Здобувач має прогалини в знаннях з теми. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні
2 (незадовільно)	FX	Здобувач має фрагментарні знання з теми. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал

1 (незадовільно)

F

Здобувач повністю не знає програмного матеріалу,
відмовляється відповідати

Таблиця. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою модульного контролю
180 - 200	A	відмінно
165 - 179	B	добре
150 - 164	C	
135 - 149	D	
120 - 134	E	задовільно
70 - 119	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 69	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення

Ауд. № 11, Центр підвищення кваліфікації «Інститут післядипломної освіти»; вул. Верхня, 5; 3 поверх.

Матеріально-технічне забезпечення: мультимедійний проектор, комп'ютер (стаціонарний чи ноутбук), платформа для відеозв'язку ZOOM, вільний доступ до мережі Internet.

Інформаційний ресурс: навчально-методична література, електронні ресурси.

Система управління навчанням «MOODLE».

Оригінали програмного забезпечення: текстові процесори (Microsoft Word, Блокнот); табличні процесори (Microsoft Excel); системи ілюстративної ділової графіки та видавничі системи (Adobe Acrobat); системи управління базами даних (Microsoft Access); програми створення презентацій (Microsoft Power Point).

Інші матеріальні, нематеріальні ресурси, що знаходяться у користуванні для провадження освітньої діяльності

Рекомендована література

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження : колективна монографія / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. – Харків: Вид. Рожко С. Г., 2017. – 488 с.
2. Якість життя та фізична активність різних груп населення: кол. моногр./[А. Цьось, Н. Белікова, Ю. Павлова, С. Індика та ін.]; наук. ред. й упоряд. проф. А. В. Цьось. Луцьк: Вежа-Друк. 2021. 192 с.
3. Соціально-педагогічні та медико-біологічні основи фізичної активності різних груп населення: кол. моногр. / А. Цьось, А. Хомич, С. Індика

та ін. / наук. ред. й упорядник проф. А.В. Цьось. – Луцьк: Вежа-Друк. 2018. 312 с.

4. Соціальна обумовленість та показники здоров'я підлітків та молоді: за результатами соціологічного дослідження в межах міжнародного проекту «Здоров'я та поведінкові орієнтації учнівської молоді» : моногр. / О. М. Балакірева, Т. В. Бондар та ін. ; наук. ред. О. М. Балакірева ; ЮНІСЕФ, ГО «Укр.ін-т соц. дослідж. ім. О. Яременка». Київ : Поліграфічний центр «Фоліант», 2019. 127 с. URL:http://knowledge.org.ua/wp-content/uploads/2019/04/HBSC_2018_web.pdf

5. Особистість і соціальні інститути в урбанізованому суспільстві: місто Дніпро: монографія: в 2 томах /В. В. Кривошеїн, О. Ю. Висоцький, В. В. Ніколенко та ін.; за заг. ред. професора В. В. Кривошеїна. – Том 2. – Д.: Видавництво Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, 2018. – 268 с.

6. Стресостійкість: навчальний посібник / Бардин Н. М., Жидецький Ю. Ц., Кіржецький Ю. І., Когут Я. М., Пряхіна Н. О.; за ред. Я. М. Когута. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. - 204 с.

7. Психологія стресу та стресових розладів : навч. посіб. / Уклад. О. Ю. Овчаренко. — К. : Університет «Україна», 2023. — 266 с.

8. Кузь Ю.С. РОЛЬ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ ПОВЕДІНКИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми N 42. 2015.

9. Єжова О. О., Бєсєдіна А. А., Бережна Т. І. Школи здоров'я у країнах Східної Європи: теорія і практика: монографія; за заг. ред. О. О. Єжової. Суми: Сумський державний університет, 2016. 288 с.

10. Мехед О. Б., Рябченко С. В., Жара Г. І. Аналіз факторів, що впливають на формування здорового способу життя молоді. Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Серія «Педагогічні науки». 2019. №3 (159). С. 262-267.

11. Антохова І. М., Водянка Л. Д., Сибирка Л. А. Напрями вдосконалення регіональної системи управління якістю життя населення. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 20. С. 29–34. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.20.29

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Большакова А., Перевозна Т., Віденєєв І. До питання дослідження місця цінності здоров'я в системі ціннісних орієнтацій особистості //Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія Психологія. - 2021. - № 71. – С. 7-14

2. Верменко А.Ю. Вплив античної філософії на формування світоглядних і мотиваційних засад концепції здорового способу життя //Філософія релігії та медицини в постсекулярну добу: Матеріали III Міжнародної науковопрактичної конференції, присвяченої пам'яті свт. Луки (В.

Ф. ВойноЯсенецького) — Київ: НМУ ім. О.О. Богомольця, ВР ІФ ім. Г. С. Сковороди НАНУ, 2021. — С. 117-120

3. Гончарук О. М. Поняття здоров'язберігаючий стиль поведінки студентської молоді у науковій літературі //Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія. – 2016. – №. 253. – С. 37-42. 11.

4. Єжова О. О. Теоретичні аспекти формування ціннісного ставлення до здоров'я крізь призму моделей поведінки особистості //Адаптаційні можливості дітей та молоді. – 2018. – С. 67-70.

5. Шишкіна Х.Ю. Психологія здоров'я : методичні рекомендації до курсу «Психологія здоров'я» / Христина Юріївна Шишкіна. – Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – 40с.

6. Боженова А. С., Трошкін Е. І. Структура та теоретичні основи поняття

«здоровий спосіб життя». Політичний вектор-А. 2016. №1- 2. С. 156-158.

7. Михайльова К. Г., Шкурапет Н. І. Дозвіллеві практики сучасних підлітків в контексті здоров'язбереження: соціологічний аналіз. Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. 2019. Вип. 84. С. 110-122.

8. Михайльова К. Г, Шкурапет Н. І. Потенціал використання понять «спосіб життя» та «стиль життя» для соціологічного аналізу практик щодо індивідуального здоров'я. Соціологічні студії. Науково-практичний журнал. 2020. № 1 (16). С.37-39.

9. Михайльова К. Г, Шкурапет Н. І. Проблеми організації мережевої взаємодії соціальних інститутів освіти та охорони здоров'я у формуванні здорового способу школярів. Грані : Науково-теоретичний альманах. 2019. Т. 22, № 12. С.67-76.

10. Шкурапет Н. І. Мережева взаємодія соціальних інститутів сім'ї, школи та закладів охорони здоров'я як складова нової стратегії профілактичної роботи з формування здорового способу життя. Вчені зап. Харків. гуманітар. ун-ту «Нар. укр. акад.». Харків, 2015. Т. 21. С. 236–244.

11. Комаренко О.А. Критерії та методології оцінки рівня і якості життя населення. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. № 62. С. 368–377.

ІНТЕРНЕТ – РЕСУРСИ

1. Сучасне уявлення про здоров'я і соціальне благополуччя//
<http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/19/114>
2. Соціальна і здоров'язбережувальна компетентність
<http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/19/116>
3. Складові соціальної і здоров'язбережувальної компетентності//
<http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/19/116#2>
4. Психологія здоров'я людини
https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/22315/1/%D0%A2%D0%BE%D0%BB%D0%BA%D1%83%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%

D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3
%D1%96%D1%8F%20%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D1%80%D0%BE%D
0%B2%D1%8F.pdf